

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Prenumerata miesięczna
1.95 z odb. do domu
1.50 z odb. w Adm.

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok VII.

Kraków, Środa 27 stycznia 1937 r.

Nr. 27

Pokój zależy od Niemców

Wielka mowa premiera Bluma

LYON. (PAT). Na zgromadzeniu publicznym, zwołanym przy okazji wielkich manifestacji frontu ludowego, premier Blum wygłosił zapowiadane oddawna doniosłe przemówienie polityczne, w którym najważniejszym punktem była sprawa stosunków francusko - niemieckich.

Przytoczymy główne momenty tego przemówienia:

Przyjęliśmy zobowiązania, wobec których zawsze pozostaniemy wiernymi. Naszym celem pozostaje nadal uregulowanie całokształtu zagadnień europejskich.

Dowiedliśmy, że aby to osiągnąć, jesteśmy gotowi współdziałać w sposób jak najbardziej szczerzy i najbardziej bezinteresowny, lecz rozwiązania zagadnienia francusko - niemieckiego poszukiwać będziemy tylko mając na widoku uregulowanie całokształtu spraw.

Wierzę nadal, że tego rodzaju uregulowanie jest możliwe, jeśli wszystkie narody europejskie przystąpią do niego z jed-

nakową dobrą wolą, lecz sądzę, jak to podkreślił mił. Eden w swym wtorkowym przemówieniu, że w obecnej chwili *ta możliwość zależy głównie od Niemiec.*

Pragnąłbym wypowiedzieć się co do tego z całą szczerością. Widzimy, że nawet w tej dziedzinie państwo niemieckie cały swój zmysł organizacyjny i całą potęgę swej woli narodowej kieruje ku przezwyciężeniu poważnych trudności o charakterze gospodarczym.

W wielu umysłach przeto zrodziła się spontanicznie myśl o pewnego rodzaju wymianie, pewnego rodzaju układzie, na podstawie którego Niemcy otrzymałyby w dziedzinie gospodarczej pewne poparcie, które wyrównałoby zadawalającemu udziałem w pokojowym uregulowaniu sytuacji europejskiej.

Nie chciałbym stawać na tego rodzaju platformie. Nie sądzę, abyśmy mogli zaproponować Niemcom coś podobnego.

Mamy zbyt głęboko zakorzenione uczucie naszej godności narodowej. Jesteśmy zbyt zdecydowani w razie potrzeby narzucić poszanowanie tej godności, abyśmy sami nie mieli szanować godności innych narodów.

Jesteśmy jeszcze bardziej dalecy od myśli zarazem fałszywej i zgubnej, że zwiększenie nie się trudności gospodarczych Niemiec mogłoby kiedykolwiek zmusić je do wołania o pomoc i zatwierdzenia wa-

runków tej pomocy.

Jeśli układy mają być kiedyś zawarte, to nie mogą one i nie powinny być zawarte inaczej, jak tylko we wzajemnym zaufaniu i na stopie równości.

Głęboki związek jaki istnieje między zagadnieniem francusko - niemieckim a całokształtem zagadnień europejskich, niezbędna łączność współpracy gospodarczej z uregulowaniem zagadnień politycznych i organizacją pokoju — oto są moje konkluzje".

Radek organizował zamach na Kirowa

Sensacje w procesie Równoległego Centrum

MOSKWA. — Na wczorajszym posiedzeniu sądu zeznał Radek, który oświadczył, że w okresie 1927 r. różnił się z poglądami partii w sprawach wewnętrzno-partijnej demokracji.

W latach 1930—31 doszedł do przekonania, że tempo uprzemysłowienia i kolektywizacji jest zbyt szybkie i że program rządu może skończyć się tym, czym się skończył pochód na Warszawę. Wtedy przysąpił do tworzenia nielegalnej organizacji opozycyjnej.

Od Mroczkowskiego wiedział, że przygotowywane są zamachy na Stalina, Molotowa, Woroszyłowa oraz przyznał się do udziału w organizowaniu zamachu na Kirowa.

Radek przyznaje, iż wiedział o formowaniu się grup terrorystycznych na Ukrainie, Syberii zachodniej i Gruzji.

Radek oświadczył, że Bucharin pozostawał z nim w kontakcie od 1934 r. i że również stał na stanowisku terroru i w tym celu organizował młodzież akademicką.

Zabójstwo Kirowa przekonało członków Centrum, że pojedyncze zamachy nie dadzą oczekiwanych rezultatów. Bucharin, który był na czele prawicowej grupy terrorystycznej opowiedział się za wzmożeniem i rozszerzeniem terroru. Tego samego zdania był Radek.

zagraniczna polityka „Równoległego Centrum” według zeznań Rádka, opierała się na dyrektywach Trockiego, który rozmawiał w sposób następujący:

Dojście do władzy faszyzmu w Niemczech oraz agresywność Japonii prowadzą do wojny ze Związkiem Sowieckim, który w wojnie tej będzie pokonany.

Wychodząc z tych założeń, należało wojnę przyspieszyć. W listach swych do Rádka Trocki doniósł, że nawiązał kontakt z mocarstwem na Dalekim Wschodzie oraz z mocarstwem środkowej Europy. Państwu tym poczyniono obietnice ustępstw terytorialnych.

Rozmowy w tej sprawie toczyły

się w r. 1934. W tej sprawie Sokolnikow miał rozmowę z ambasadorem mocarstwa na Dalekim Wschodzie.

Radek zeznaje, że na jednym z przyjęć dyplomatycznych w salonach reprezentacyjnych Narkomindielu miał rozmowę z przedstawicielem dyplomatycznym mocarstwa środkowo-europejskiego.

Dyplomata ten oświadczył Rádkiowi, że Trocki dąży do porozumienia z Niemcami, starał się wysondować kto stoi za Trockim w ZSRR. Radek oświadczył, że Centrum politykę Trockiego, jako realną, aprobuje.

Radek przyznał się, że dążył celowo do kłeski ZSRR.

Gdy prokurator zapytał Rádka czy czynił to świadomie, Radek odpowiedział: „Wszystkie moje czyny w życiu z wyjątkiem snów były zawsze świadome”.

Radek oświadczył dalej, że restauracja kapitalizmu w Sowietach bez posiadania własnych kapitałów uzależniłaby kraj od państw obcych i że spekulowanie na klęskę wojennej ZSRR jest polityką nierealną.

Kroczeni dalej po tej drodze zamieni organizacje terrorystyczne na ekspozytury obcego wywiadu.

Wówczas Radek miał udac się do władz partii i opowiedzieć o wszystkim, lecz jako kierownik organizacji nie mógł tego uczynić. Wobec tego zdecydował zwołać zebranie Centrum, poinformować jego członków o swych poglądach.

Do tego nie doszło. Nie ja poszedłem do GPU, oświadczył Radek, o GPU przyszło do mnie.

Gdy prokurator usiłuje dowiedzieć się Radek mówi nieszczerze, gdy twierdzi, że zamierzał wszystko wyznać, wywiązuje się między nim a prokuratorem ostrą wymianą zdań.

Na dowód swego twierdzenia, prokurator odczytuje akta sprawy, z których wynika, że Radek po raz pierwszy był badany w GPU 22-go września ub. r. i że w ciągu 3 miesięcy do niczego się nie przyznał, a wszystkiemu przeczył.

Radek odpowiada: „Gdyby mnie pan zapytał, dlaczego się przyznałem, to odpowiedziałbym, lecz pan takie pytanie mi nie stawiał”.

Papież czuje się lepiej

RZYM. — Stan zdrowia Papieża nie uległ zmianie. Cierpienia zmniejszyły się, samopoczucie dobre.

Papież przyjął podsekretarza stanu kard. Pacelli oraz 2-ech biskupów niemieckich z Berlina i Monachium.

Sankami po zatoce Puckiej

Lód na zatoce Juckiej, którego grubość jest bardzo znaczna, umożliwi a poruszanie się sankami na zatoce.

Ostatnio jeden z rybaków przewiózł dwukonnymi sankami: towar z Pucka do Kuźnicy na Helu, jadąc na przelaj przez zatokę.

Wzdłuż brzegów helskich

komunikacja odbywa się tylko lodem zatoki.

Port helski zamarł niezupełnie. Powłoka lodowa basenu portowego rozbijana jest przez rybaków tak, że we wnętrzu trzyma się kora, w niczym zresztą nie utrudniając wjazdów i wyjazdów z portu. Kanał wejściowy jest zupełnie wolny od lodu.

liczba osób pozbawionych

Katastrofa powodzi rozszerza się

Przeszło 300.000 osób bez dachu nad głową

NOWY JORK. Katastrofa powodzi rozszerza się. W obecnej chwili cała dolina rzeki Ohio oraz dolina rzeki Missisipi znajduje się pod wodą.

Liczba osób pozbawionych

dachu nad głową wzrasta z każdą chwilą i przekracza już 300 tys. ludzi. Wiele osób zatęło. Straty materialne są olbrzymie.

W mieście Cincinnati i okolicy utworzyło się wielkie jezioro o powierzchni 18 km. kwadr. Straty przekraczają tam 5 milionów dolarów.

CINCINNATI. — Wczoraj rano nastąpił gwałtowny wybuch w rafinerii nafty, należącej do Standard Oil Comp. Gmach rafinerii objęty został przez pożar.

Straż ogniowa, zawezwana do pożaru, miała niezmiernie utrudnioną akcję, gdyż znajdowała się po ramiona w wodzie. Na powierzchni wody unosiły się liczne beczki z naftą, z których buchały płomienie olbrzymiej wysokości.

Z górą 30 budynków sąsiednich zostało uszkodzonych przez pożar, rozszerzający się z tym w większą szybkością, że rozlana na powierzchnię wody nafta i inne materiały palne zapaliły się, tworząc niejako morze płomieni.

Walka na noże i kastety

Dwie karetki pogotowia odwiozły rannych

W dniu wczorajszym na tle długotrwałego sporu rodzinnego doszło do krwawej bójki przy zbiegu ulic Lutomierskiej i Wesolej w Łodzi.

Józef Budka, jego ojciec Franciszek i brat Stanisław, zam. przy ul. Wesolej 15-17 napotkali na Lutomierskiej Jana Kalińskiego w towarzystwie kilku osób. Doszło do gwałtownej sprzeczki i zaciętej bójki.

Po walce na noże i kastety walczący poczęli używać w bójce kamieni wyrwanych z bruku i desek z plotu. Interwencja 2-ech policjantów nie odniosła skutku, dopiero wezwany przez nich silny oddział policji położył kres awanturze.

Ranni zostali bardzo ciężko Józef i Franciszek Budkowie, Zygmunt Jankowski, Jan Ka-

liński. Łżejsze rany odniósł Stanisław Budka, Edward Kozak i Sabina Warszawska. Pozostali napastnicy zbiegli przed przybyciem policji.

Dwie karetki Pogotowia przewiozły przeciwników do szpitala. W drodze zmarł na skutek otrzymanych ran Józef Budka. Policja rozpoczęła poszukiwania za innymi uczestnikami bójki.

Nowy rząd japoński

TOKIO. — Cesarz powierzył misję tworzenia nowego rządu gen. Kazushige Ugaki, b. gubernatorowi Korei. Do nowego rządu nie może

wejść przedstawiciel partii Parlament ma, według żądania kół wojskowych, ulec rozwiązaniu po ogłoszeniu przez nowy rząd deklaracji

Karnawałowy humorek

Spotkałem pana Pipmana na alicy. Robił wrażenie człowieka bardzo rozbawionego.

Szedł, a właściwie posuwał się do przodu w tanecznych podskokach, podśpiewując sobie ochoczo oberka.

— Hop sa sa, hop sa sa!

— Czego pan taki roztańczony, panie Pipman? — spytałem zaciekawiony.

— Karnawał, panie szanowny! Jak się bawić, to się bawić! Porzuci sprzedać, frak zastawić!

— Dużo pan tańczy w karnawale?

— Bardzo dużo! Codziennie.

— Na balach?

— Nie.

— Na dancinгах?

— Nie.

— A gdzie pan tańczy?

— U siebie w domu.

— Codziennie ma pan gości? — zdziwiłem się.

— Gości? Po co mnie gościć? Z żoną tańczę, we dwójkę!

— Poczaj się!

— Żeby się zagrzać. Bo u nas w mieszkaniu zimno. Jak tylko wyskakujemy z łóżka, robimy godzinę tańca. I potem przez cały dzień tańczymy co godzinę — kwadrans.

— A co tańczycie? Tango?

— Idź pan! Te nowe tańce są nie nie warte. Pan może tańczyć cały dzień i się nie rozgrzeje! Oberek, polka — husaria! To rozumiem! Odrazu się robi ciepło.

— Jednym słowem — bawi się pan dobrze.

— Piersiorzędnie...

— Pan chyba chciał powiedzieć „pierzszorzędnie”.

Pan Pipman zmarszczył czoło.

— Chciałem powiedzieć tak, jak powiedziałem. „Piersiorzędnie”. To znaczy, że mnie pierśi boją od tego śpiewania, bo ja muszę cały dzień śpiewać do tańca. U nas nie ma muzyki. Prócz tego przeziębieniem się także.

— Grypa?

— Nie. Zupa!

— Nie rozumiem.

— Zupa mi zaskodziła. U nas w mieszkaniu jest tak zimno, że zanim przyniesiono zupę z kuchni do pokoju, to ona zmarzła na lód. I po tej zupie dostałem dreszczy.

— Dlaczego u pana tak zimno?

— Zepsuło się.

— Picie?

— Nie... Kredyt się zepsuł. Nie chcą już dawać węgla na rachunek.

— Jednym słowem — kiepsko?

Pan Pipman skinął głową.

— Bardzo kiepsko.

— Ale mimo wszystko nie traci pan humoru. Jest pan wesoły, rozśpiewany, roztańczony.

Pan Pipman westchnął ciężko.

— A co mam robić? Martwić się na taki mróz? Stanać na ulicy i spuścić głowę, żeby zamarznąć na lód?! Przy 16-tu stopniach mrozu, człowiek musi być rozbawiony, musi tańczyć, żeby sobie nóg nie odmrozić!

I, skinąwszy mi na pożegnanie głową, pan Pipman w podrygach tanecznych ruszył do przodu, nucąc ochoczo:

— Hop sa sa! Hop sa sa!

Napoleon Sadek.

Usunąć meły, skasować kuchnię

radzi dyrektor „Caritasu” ks. dr. Olszewski

Drugim z kolei człowiekiem zabierającym głos w odpowiedzi na wysunięte przez nas pytanie: Co zrobić z Annopolem, jest dyrektor Związku „Caritasu” ks. dr. Olszewski. Znany wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców Warszawy działacz, orientuje się w sprawach bezdomności znakomicie, czemu zresztą dał wyraz w wywiadzie naszym o pracy moralnej nad Annopolem.

— Słusznie panowie postąpili — rozpoczyna ks. dr. Olszewski, — że rozłączyliście kwestię Annopola od całej kwestii bezdomności, od reszty baraków i schronisk jak Żolibórz, Okopowa, Polus i t. d. Annopol przedstawia sam w sobie zagadnienie. Zastanawiam się tylko bardzo poważnie w jaki najwłaściwszy sposób należałoby to zagadnienie, a właściwie mówiąc tę kwestię, zlikwidować. Jedno jest w tym wszystkim pewne i uzasadnione:

Annopol w dzisiejszym stanie powinien zniknąć z powierzchni życia stołecznego. Dalsze prowadzenie schroniska w dzisiejszym stanie rzeczy razem z całą tamtejszą atmosferą i z dzisiejszą opinią jest niemożliwe.

I jeśli myślę nad znalezieniem odpowiedniego wyjścia, to mam tylko na uwadze tę wielką część mieszkańców uczciwych, których należałoby uchronić przy zbyt radykalnym stawianiu kwestii. Sądby nie troska o tych uczciwych mieszkańców, powiedziałbym krótko:

Schronisko na Annopolu należy w całości zlikwidować!

— Jakże zatem wyjście znajduje ksiądz doktor, uwzględniając troskę o losy tych przyzwrotnych mieszkańców?

— Reorganizację Annopola należałoby przeprowadzić w wielu kierunkach. Jeśli więc utrzymać baraki na Annopolu jako baraki dla bezdomnych, należałoby w jakiś sposób usunąć z terenu ludzi, którzy przez awantur, budy i bijatyki nie mają żadnego innego celu w życiu. Wyjście takie byłoby bardzo społeczne, gdyż umożliwiłoby uczelnym

mieszkańcom stopniowo dźwiganie się wzwyż, przez łatwiejsze możliwości znalezienia pracy i po prostu korzystania z praw należnych każdemu uczciwemu człowiekowi.

Na tym naturalnie nie należałoby poprzestać. Oczywiście Annopol z mełtów należałoby pomyśleć o tym, aby w miejsce jednych szkoliczków nie tworzyć kadr nowych. W tym względzie, tak jak to już mówiłem poprzednio należałoby uwolnić ludzi od wszelkich

pokus tamujących im drogę do uczciwego życia. W pierwszym więc rządzie należałoby znieść rozdawnictwo gorących posiłków, a ograniczyć pomoc przy wydawaniu suchych prowiantów. Przy takim postawieniu sprawy należałoby przede wszystkim ustalić pewne surowe rygory stosowane w wypadkach uprawiania handlu tymi artykułami. Takie posunięcie przywróciłoby Annopolowi w dużej mierze, zaprzeczony obecnie ustroj rodzinny.

W dzisiejszym stanie rzeczy matka, żona, czy wogóle kobieta potrzebna jest mieszkańcom Annopola o tyle tylko, o ile chodzi o kwestie wyżywienia się. Jako ostoja rodziny straciła ona wszelkie swoje walory.

Zdajemy sobie doskonale sprawę, że żołądek szczególnie w masach najprostszych jest źródłem wzajemnego porozumienia się. Dziś ta kwestia stała się na Annopolu zupełnie podrzędna i należałoby ją przywrócić do normy.

Kobieta musi gospodarować sama. Musi rozdzielać wydany jej suchy prowiant, żeby do następnego rozdawnictwa rodzina nie chodziła o głódzie. Przyjmując na siebie odpowiedzialność za wyżywienie rodziny zadomowi się z biegiem czasu, odezwni się w niej instynkty gospodyni i siłą faktu zacznie wywierać dobry wpływ na swych domowników, aby umożliwili jej całkowite skompletowanie rozbittej formy rodzinnej.

I to, jak na początek, byłoby najważniejsze: Usunąć przestępców, zlikwidować gorącą kuchnię. Ludziom porządnym stan taki odpowiadać będzie w całej pełni, a niezależnie od tego zdejdzie maskę z ukrytych malkontentów i zmusi ich do własnowolnego opuszczenia Annopola. Nie będzie już dla nich miejsca tam z chwilą, gdy ustana możliwość oszusta i żerowania na filantropii działających na tym odcinku instytucji.

Projekty ks. dra Olszewskiego godne są jak najbardziej obszernego ich rozpatrzenia. Zwrócenie uwagi na odrestaurowanie najniższej komórki ładu i porządku jaką jest rodzina, charakteryzuje doskonale wnikliwość naszego rozmówcy i jak najgłębszą znajomość stosunków annopolskich. Jesteśmy jednak zdania, że wymagają one całego szeregu uzupełnień i w dalszym ciągu pytanie: „Co zrobić z Annopolem?” pozostawiają otwarte!

Echa zajęć akademickich

Wybór rektora Staniewicza będzie zatwierdzony

Przebyli do Warszawy nowy rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, prof. Witold Staniewicz przyjęty był wczoraj przez wiceministra Oświaty, prof. Ujejskiego.

W Ministerstwie Oświaty odbył się szereg konferencji w sprawie zamkniętej uczelni wileńskiej.

Wybór prof. Staniewicza na rektora Uniwersytetu Stefana Batorego jak zapewniamy w kołach miarodajnych, będzie zatwierdzony przez Ministra Oświaty, co wymaga

nie jest przez przepisy ustawy o szkołach akademickich. Jak się dowiadujemy, na je drugim z najbliższych posiedzeń Sejmu odczytane mają być odpowiedzi Rządu w sprawie interpelacji poselskich, zgłoszonych w przedmiocie zajęć studenckich w Wilnie i interwencji organów P. P.

Sprawa ta była badana przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i żadnych przekroczeń kompetencji przez polię nie stwierdzono.

Fala zamachów w Palestynie

JERUZOLIMA — Zamachy, mnożące się w ostatnich dniach w Palestynie, wzbudza ją w umiarkowanych kołach żydowskich poważne zaniepokojenie.

Zamach, dokonany w piątek na burmistrza Hajfy Szukri Baha wywołany był jakoby je

go pojednawczym stanowiskiem wobec Żydów.

Dwie bomby rzucono tegoż dnia w Hajfie na domy notabłów arabskich, a także bomba, umieszczona pod samochodem jednego z szejków w Akrze wyrządziły znaczne szkody materialne.

Najstarszy człowiek w Kanadzie

o r. z mał po r. z trzeci komplet zębów

MONTREAL, — Mardiras Tolcian, Turak, lecący 103 lat, którego wiek sprawdziły władze kanadyjskie i tureckie, tak że jest uznany za najstarszego człowieka w Kanadzie, mogącego wiek swój udokumentować, pokazuje obecnie dentystom w Kanadzie

trzeci komplet zębów, które ostatnio mu wyrosły.

Szczęśliwy posiadacz trzeciego kompletu zębów, mieszka stale w Hamilton, lecz prawdopodobnie wyjedzie na skutek zaproszenia do miast uniwersyteckich jak w Toronto i Montreal.

Potężna organizacja przemysłowa dostarczała broń rządowi hiszpańsk.

PARYŻ. — Wykryta niedawno afera nielegalnego handlu bronią w Belgii nie przestaje zajmować dzienników paryskich.

„Le Journal” w korespondencji z Brukseli pisze: W tu-tejszych kołach politycznych panuje przekonanie, iż władze policyjne wpadły na trop potężnej organizacji, posiadającej rozgazetowania w całym kraju, zajmującej się przemytem broni i amunicji dla rządu hiszpańskiego.

Dochodzenia mają rzekomo obecnie przede wszystkim na celu stwierdzenie, czym wpływom należy przypisać, iż samochody ciężarowe, naladowane bronią i amunicją, mogły przedostawać się z Belgii do Francji.

Według krążących pogłosek, należy to przypisać interwencji jednej z osobistości politycznych, zamieszkujących w Paryżu, cieszącej się dużymi wpływami w kołach lewicowych.

SKŁADAJCIE OFIARY NA

F. O. M.

Potrąfiła ona rzekomo pozyskać współpracowników w nielegalnym handlu bronią na granicy francusko-belgijskiej.

Niemcy wydzierżawia Angolę na 99 lat od Portugalii

LONDYN. — Informacje „Sunday Times”, że Niemcy zawarły porozumienie z Portugaliją w sprawie eksploatacji wania kolonii portugalskich znajdują potwierdzenie w niektórych dziennikach angielskich.

Pisze o tym „Daily Telegraph”, który wymienia Angolę, jako kolonię wchodzącą

w grę. Również „Daily Express” zaznacza, że doszło do porozumienia i wymienia zachodnią Angolę, która ma być jakoby wydzierżawiona Niemcom na 99 lat

Dziennik ten twierdzi również, że W. Brytania nie będzie czyniła żadnych zastrzeżeń.

Pożar atelier filmowego Straty wynoszą 20 milionów dolarów

HOLLYWOOD. — Pożar zniszczył część owego niedawno wybudowanego kosztem 10 milionów dolarów atelier filmowe „Twentieth Century” Foxa. Spłonęło prawie całe urza-

dzenie wewnętrzne, kilka nowych filmów, kostiumy i dekoracje.

Straty oceniają na 200 milionów dolarów.

